ЗБІРНИК
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ»

Київ – 25 травня 2026

DOI: 10.5281/zenodo.20750329
УДК 304.4:364(082)
С 69

Соціальна політика: виклики часу : матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (25 травня 2026 року). Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026. 269 с.

Збірник тез доповідей учасників ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ» об'єднує результати досліджень учених, фахівців і практиків з різних галузей соціогуманітарного знання, що розкривають багатовимірні аспекти формування та реалізації соціальної політики в умовах сучасних суспільних трансформацій. Матеріали згруповано за тематичними секціями, що охоплюють широкий спектр проблем: теоретико-методологічні засади соціальної політики та соціального забезпечення; розвиток системи соціального захисту й соціальних послуг; соціальна робота з вразливими категоріями населення; соціальні стандарти та механізми їх упровадження; стійкість і згуртованість територіальних громад; соціальна безпека в умовах воєнних і повоєнних викликів; цифрова трансформація соціальної сфери; інклюзія, рівність та запобігання дискримінації; роль освіти у підготовці фахівців соціальної галузі; міждисциплінарні студії суспільного розвитку та людського добробуту.

Збірник стане в пригоді науковцям, викладачам, здобувачам освіти, фахівцям соціальної сфери, працівникам органів державної влади та місцевого самоврядування, представникам громадських організацій, а також усім, хто цікавиться проблематикою соціального розвитку в сучасному світі.

Редакційна колегія

Ренате ВАЙНОЛА**,** докторка педагогічних наук, професорка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; ***Алла ЯРОШЕНКО –*** докторка філософських наук, професорка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Заслужений працівник освіти України; ***Оксана МІХЕЄВА –*** кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; ***Тетяна ГОЛУБЕНКО*** кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова; ***Андрій ГРИНЬКІВ*** кандидат філософських наук, доцент кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету спеціальної освіти та соціальної політики
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
(протокол №8 від 17.06.2026 року)

Матеріали опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

© Автори матеріалів, 2026
© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026

contributes to improving the quality of social services, strengthening social trust, ensuring the humanistic nature of social policy, and fostering a culture of mutual respect in multicultural societies.

REFERENCES

1. Banks S. *Ethics and values in social work*. 5th ed. London : Red Globe Press, 2021. 320 p.
2. Dominelli L. *Anti-racist social work*. 5th ed. London : Red Globe Press, 2018. 248 p.
3. Payne M. *Modern social work theory*. 5th ed. Oxford : Oxford University Press, 2021. 480 p.

DOI: 10.5281/zenodo.20748440

МІХЕЄВА Оксана
кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри соціальної роботи
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У сучасних умовах суспільних трансформацій професійна підготовка соціальних працівників набуває особливого значення. Глобалізаційні процеси, цифровізація суспільства, демографічні зміни, зростання соціальної нерівності та, особливо, повномасштабна війна в Україні суттєво вплинули на систему соціального захисту населення та висунули нові вимоги до професійної компетентності фахівців соціальної сфери. Це зумовлює необхідність модернізації підготовки майбутніх соціальних працівників відповідно до сучасних суспільних потреб та міжнародних стандартів. Одним із головних викликів є зміна структури соціальних ризиків та збільшення кількості категорій населення, які потребують професійної соціальної підтримки. До традиційних груп отримувачів послуг соціальної роботи додалися внутрішньо переміщені особи, ветерани та члени їхніх

сімей, особи, які пережили травматичний досвід війни, діти, що постраждали від воєнних дій, а також сім'ї загиблих і безвісти зниклих військовослужбовців. У таких умовах соціальний працівник повинен володіти широким спектром компетентностей, що охоплюють кризове втручання, травмоорієнтоване консультування, медіацію, соціальну реабілітацію та міжвідомчу взаємодію.

Важливим викликом є необхідність подолання розриву між теоретичною та практичною складовими професійної підготовки. Традиційні форми навчання не завжди забезпечують формування практичних навичок, необхідних для роботи в кризових ситуаціях. Сучасний соціальний працівник повинен бути готовим до прийняття оперативних рішень, роботи в мультидисциплінарних командах, організації соціального супроводу та координації надання комплексних соціальних послуг. Це актуалізує впровадження практикоорієнтованого навчання, використання кейс-методів, симуляційних технологій, супервізії та розширення можливостей для проходження професійної практики [4, с.20]. Не менш важливим напрямом модернізації підготовки соціальних працівників є розвиток цифрових компетентностей. Цифровізація соціальної сфери передбачає використання електронних реєстрів, інформаційних платформ, дистанційного консультування та сучасних засобів комунікації з отримувачами послуг. Майбутні фахівці повинні вміти працювати з цифровими технологіями, забезпечувати конфіденційність інформації та використовувати інноваційні інструменти для підвищення якості соціальних послуг. Цифрова трансформація соціальної роботи відкриває нові можливості для розширення доступності допомоги та оптимізації професійної діяльності [2, с.127].

Особливого значення набуває формування соціально-комунікативних компетентностей майбутніх соціальних працівників. Професійна діяльність передбачає ефективну взаємодію з різними категоріями отримувачів послуг, державними установами, громадськими організаціями та міжнародними партнерами. Важливими складовими професійної компетентності є навички

активного слухання, ведення переговорів, вирішення конфліктів, медіації, командної роботи та міжкультурної комунікації [1, с.39].

Ще одним сучасним викликом є необхідність розвитку психологічної стійкості та професійної резильєнтності майбутніх соціальних працівників. Постійна взаємодія з людьми, які переживають кризові ситуації, значне емоційне навантаження та ризик професійного вигорання потребують включення до освітніх програм освітніх компонентів і тренінгів, спрямованих на формування навичок саморегуляції, стресостійкості та професійної самодопомоги. Підготовка соціального працівника має передбачати не лише здатність допомагати іншим, а й уміння зберігати власне психологічне благополуччя [3, с. 150]. Важливою тенденцією розвитку професійної освіти є інтеграція міжнародного досвіду та європейських стандартів соціальної роботи. Сучасні освітні програми повинні враховувати компетентнісний підхід, принципи академічної мобільності, інклюзивності, міждисциплінарності та навчання впродовж життя. Особливої актуальності набуває співпраця закладів вищої освіти з органами державної влади, територіальними громадами, міжнародними організаціями та роботодавцями для забезпечення якісної практичної підготовки здобувачів освіти.

Отже, сучасні виклики підготовки соціальних працівників зумовлені складними суспільними процесами та необхідністю адаптації професійної освіти до нових реалій. Ефективна підготовка майбутніх фахівців має поєднувати фундаментальну теоретичну базу з практичною спрямованістю навчання, розвитком цифрових і комунікативних компетентностей, формуванням психологічної стійкості та готовності до роботи в умовах соціальної невизначеності. Модернізація системи професійної підготовки соціальних працівників сприятиме підвищенню якості соціальних послуг, зміцненню соціальної згуртованості та забезпеченню ефективної підтримки населення в умовах сучасних викликів.

258

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ

ЛІТЕРАТУРА

8. Міхеєва О.(2024) Характеристика комунікаційних технологій у соціальній роботі. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, що присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова (24 квітня 2024 року). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 38-40.

9. Міхеєва О.Ю. Соціальна педагогіка: курс лекцій. Київ: Компринт, 2022. С.123-128.

10. Рень Л.В. Резильєнтність фахівців помічних професій в умовах воєнного стану. Тринадцяті Сіверянські соціально-психологічні читання : матер. Міжн. наук. онлайн конф.(25листопада2022р.,м.Чернігів)/ за наук. ред. Л.М.Завацької. Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2023.Т.2.С.149-152.

11. Садрицька С. В. Професійні компетентності соціальних працівників: зміна пріоритетів в умовах війни. *SOCIOПРОСТІР: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. 2022, № 12. С. 14–23.

DOI: 10.5281/zenodo.20748442

НЕЇЖПАПА Людмила
кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри соціальної роботи,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Повномасштабне вторгнення в Україну корінним чином змінило соціальний стан країни та умови діяльності фахівців соціальної сфери. Актуальність дослідження зумовлена нагальною потребою осмислення трансформацій, що відбуваються з професійною ідентичністю соціального працівника в умовах